

Stowarzyszenie Producentów
i Importerów Urządzeń Grzewczych

Dyrektywa w sprawie charakterystyki energetycznej budynków

Tekst końcowy – szczegółowa analiza głównych przepisów

Warszawa, 25.03.2024

Po ponad dwuletnim procesie legislacyjnym dyrektywa w sprawie charakterystyki energetycznej budynków (EPBD) dobiega końca. Dokument został formalnie przyjęty przez Parlament Europejski na sesji plenarnej 12 marca 2024 r. Po formalnym przyjęciu przez Radę UE zmieniona dyrektywa w sprawie charakterystyki energetycznej budynków zostanie opublikowana w Dzienniku Urzędowym UE i wejdzie w życie dwadzieścia dni później.

Oto najistotniejsze dla naszego sektora punkty w tekście końcowym:

- **Niewiążące wycofanie "kotłów na paliwa kopalne"** | Od 2025 r. nie powinno już istnieć wsparcie finansowych do instalowania "kotłów zasilanych paliwami kopalnymi instalowanych jako samodzielne". Ponadto państwa członkowskie powinny dążyć do stopniowego wycofywania "kotłów na paliwa kopalne" do 2040 r., to znaczy że nie jest to wiążący zakaz stosowania kotłów zasilanych paliwami kopalnymi instalowanych jako samodzielne. Komisja Europejska wyda wytyczne dotyczące tego, czym jest "kocioł na paliwa kopalne".
- **Transformacja budynków w budynki zeroemisyjne** | Od 2030 r. wszystkie nowe budynki muszą być zeroemisyjne, tj. wymagają zerowej lub bardzo niskiej ilości energii, wytwarzając na miejscu zerową emisję dwutlenku węgla z paliw kopalnych. Energia musi pochodzić ze źródeł odnawialnych lub bezemisyjnych. Do 2050 r. istniejące zasoby budowlane muszą zostać zmodernizowane – odpowiadać minimalnym normom charakterystyki energetycznej – aby stały się budynkami bezemisyjnymi.
- **Promocja systemów niskotemperaturowych i wykorzystujących energię słoneczną** | Świadectwa charakterystyki energetycznej i przeglądy powinny oceniać wykonalność systemu grzewczego "do pracy przy bardziej efektywnych ustawieniach temperatury, np. jako niskotemperaturowe". Ponadto budynki powinny być stopniowo wyposażane w instalacje słoneczne (fotowoltaiczne lub kolektory słoneczne) z różnymi wielkościami i progami dla nowych budynków (publicznych, niemieszkalnych i mieszkalnych) oraz istniejących (publicznych i niemieszkalnych).
- **Nowe wymagania dotyczące wymiany danych** | Właściciele, najemcy i zarządcy budynków powinni mieć bezpośredni dostęp do danych systemów budynku. Za ich zgodą dostęp lub dane są udostępniane stronie trzeciej. Obejmuje wszystkie łatwo dostępne dane dotyczące charakterystyki energetycznej elementów budynku i instalacji, przewidywanego okresu eksploatacji systemów grzewczych, o ile są dostępne, systemów automatyki i sterowania budynków, liczników, urządzeń pomiarowych i kontrolnych.

Więcej informacji na temat poszczególnych artykułów i załączników do tekstu można znaleźć poniżej.

Stopniowe wycofywanie " kotłów zasilanych paliwami kopalnymi instalowanych jako samodzielne" – art. 13, 17 i załącznik II

- Państwa członkowskie powinny dążyć do zastąpienia w istniejących budynkach zainstalowanych kotłów zasilanych paliwami kopalnymi zainstalowanych jako samodzielne, zgodnie z krajowymi planami stopniowego wycofywania kotłów na paliwa kopalne.
- Od dnia 1 stycznia 2025 r. państwa członkowskie nie powinny zapewniać wsparcia finansowego do instalowania kotłów zasilanych paliwami kopalnymi instalowanych jako samodzielne, z wyjątkiem kotłów wybranych do inwestycji przed 2025 r. w ramach Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności, Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Funduszu Spójności oraz planów strategicznych WPR w celu zastąpienia kotłów opalanych stałymi paliwami kopalnymi, mianowicie węglem, torfem, węglem brunatnym, łupkami bitumicznymi, systemów grzewczych na gazowe systemy grzewcze.
- Zgodnie z motywem 14 nadal powinno być możliwe zapewnienie wsparcia finansowego do instalacji hybrydowych systemów grzewczych ze znacznym udziałem energii odnawialnej, takich jak połączenie kotła z energią słoneczną termiczną (kolektory słoneczne) lub z pompą ciepła.
- W ramach krajowych planów renowacji budynków państwa członkowskie powinny przedstawić przegląd wdrożonych i planowanych polityk i działań, w tym dotyczących stopniowego wycofywania paliw kopalnych w ogrzewaniu i chłodnictwie z myślą o całkowitym wycofaniu kotłów na paliwa kopalne do 2040 r.
- Komisja Europejska powinna wydać wytyczne dotyczące tego, co kwalifikuje się jako kocioł na paliwa kopalne. Wytyczne nie są prawnie wiążące.

Budynki bezemisyjne – art. 2, 7, 8 i 11

- "Budynek bezemisyjny" oznacza budynek o bardzo wysokiej charakterystyce energetycznej, określonej zgodnie z załącznikiem I, wymagający zerowej lub bardzo niskiej ilości energii, wytwarzający na miejscu zerowe emisje dwutlenku węgla z paliw kopalnych i wytwarzający zerową lub bardzo niską ilość emisji gazów cieplarnianych z eksploatacji, zgodnie z art. 11.
- Budynek o zerowej emisji nie powinien powodować żadnych emisji dwutlenku węgla z paliw kopalnych. Budynek bezemisyjny, powinien, jeżeli jest to wykonalne z ekonomicznego i technicznego punktu widzenia, musi umożliwiać reagowanie na sygnały zewnętrzne i dostosowywanie swojego wykorzystania, wytwarzania lub magazynowania energii.
- Kalendarium:
 1. Od 1 stycznia 2028 r. nowe budynki będące własnością instytucji publicznych muszą być budynkami zeroemisyjnymi.
 2. Od 1 stycznia 2030 r. wszystkie nowe budynki muszą być budynkami zeroemisyjnymi.
 3. Do 2050 roku wszystkie budynki powinny być budynkami zeroemisyjnymi.
- Państwa członkowskie powinny zapewnić, aby całkowite roczne zużycie energii pierwotnej w nowym lub odnowionym do standardu bezemisyjnego budynku było pokrywane z:
 - a. energii ze źródeł odnawialnych wytwarzanej na miejscu lub w pobliżu, spełniającej kryteria określone w art. 7 dyrektywy 2018/2001 w sprawie odnawialnych źródeł energii;
 - Zgodnie z motywem 22 "*Energię pochodzącą ze spalania paliw odnawialnych uznaje się za energię ze źródeł odnawialnych wytwarzaną na miejscu, w przypadku gdy spalanie paliwa odnawialnego odbywa się na miejscu.*". Oznacza to, że energia odnawialna z sieci wykorzystywanych w systemach ciepłowniczych jest uważana za wytworzoną na miejscu.

- b. energii ze źródeł odnawialnych dostarczanej przez społeczność energetyczną działającą w zakresie energii odnawialnej w rozumieniu art. 22 dyrektywy 2018/2001 w sprawie odnawialnych źródeł energii;
 - c. energii z efektywnego systemu ciepłowniczego i chłodniczego zgodnie z art. 26 ust. 1 dyrektywy 2023/1791 w sprawie efektywności energetycznej; lub
 - d. energia ze źródeł zdekarbonizowanych
- W przypadku gdy spełnienie wymogów określonych w niniejszym ustępie nie jest technicznie lub ekonomicznie wykonalne, całkowite roczne zużycie energii pierwotnej może być również pokryte inną energią z sieci spełniającą kryteria ustanowione na poziomie krajowym.

Krajowy plan renowacji budynków – art. 3 i załącznik II

- Każde państwo członkowskie powinno ustanowić krajowe plany renowacji budynków w celu zapewnienia, aby do 2050 r. krajowe zasoby budynków mieszkalnych i niemieszkalnych, zarówno publicznych, jak i prywatnych, zostały zmodernizowane dla uzyskania wysoko energooszczędnych i niskoemisyjnych zasobów budowlanych w celu przekształcenia istniejących budynków w budynki bezemisyjne.
- Każdy krajowy plan renowacji budynków powinien zawierać:
 - a) przegląd krajowych zasobów budowlanych dla różnych typów budynków;
 - b) plan działania zawierający cele krajowe i wymierne wskaźniki postępu;
 - c) przegląd wdrożonych i planowanych polityk i działań, wspierających realizację planu działania zgodnie z lit. b)
 - d) Zarys potrzeb inwestycyjnych w zakresie wdrożenia krajowego planu renowacji budynków
 - e) progi emisji gazów cieplarnianych i rocznego zapotrzebowania na energię pierwotną nowego lub odnowionego budynku bezemisyjnego zgodnie z art. 11
 - f) minimalne normy charakterystyki energetycznej budynków niemieszkalnych na podstawie maksymalnych progów charakterystyki energetycznej zgodnie z art. 9 ust. 1
 - g) krajowy plan renowacji zasobów budynków mieszkalnych, w tym cele pośrednie na lata 2030 i 2035 w zakresie średniego zużycia energii pierwotnej w kWh/(m² r) zgodnie z art. 9 ust. 2
 - h) oparte na dowodach szacunki oczekiwanych oszczędności energii i szerszych korzyści, w tym związanych z jakością środowiska wewnętrznego.
- Co pięć lat każde państwo członkowskie powinno przygotowywać i przedkładać Komisji projekt krajowego planu renowacji budynków, korzystając ze wzoru określonego w załączniku II do niniejszej dyrektywy.
- Państwa członkowskie powinny przedłożyć Komisji pierwszy projekt planu renowacji budynków do dnia 31 grudnia 2025 r.
- Państwa członkowskie przedkładają Komisji pierwszy krajowy plan renowacji budynków do dnia 31 grudnia 2026 r.

Minimalne normy i wymagania dotyczące charakterystyki energetycznej – art. 4, 5, 6 i 9

- Każde państwo członkowskie powinno ustalić maksymalny próg charakterystyki energetycznej, tak aby 16 % jego krajowych zasobów budynków niemieszkalnych przekraczało ten próg ("próg 16 %"). Każde państwo członkowskie ustala również maksymalny próg charakterystyki energetycznej, zgodnie z którym 26 % jego krajowych zasobów budynków niemieszkalnych przekracza ten próg ("próg 26 %").
- Minimalne normy charakterystyki energetycznej powinny gwarantować co najmniej, aby wszystkie budynki niemieszkalne osiągały jak poniżej :
 - próg 16 % od 2030 r.; i

- próg 26 % od 2033 r.
- Do dnia [24 miesiące od daty wejścia w życie niniejszej dyrektywy] każde państwo członkowskie powinno zdefiniować krajową trajektorię stopniowej renowacji zasobów budynków mieszkalnych.
- Państwa członkowskie powinny zapewnić, aby średnie zużycie energii pierwotnej w kWh/(m² r) całego zasobu budynków mieszkalnych:
 - spadło do 2030 r. o co najmniej 16 % w porównaniu z 2020 r.;
 - spadło do 2035 r. o co najmniej 20–22 % w porównaniu z 2020 r.;
- Państwa członkowskie mogą ustanowić wymogi dotyczące elementów budynków na poziomie, który ułatwiłby skuteczną instalację niskotemperaturowych systemów grzewczych w budynkach poddanych renowacji.

Energia słoneczna w budynkach – art. 2 i 10

- Energia słoneczna obejmuje energię słoneczną termiczną (kolektory słoneczne) i elektryczną (fotowoltaika).
- Państwa członkowskie powinny zapewnić rozmieszczenie odpowiednich instalacji energii słonecznej, jeżeli jest to technicznie odpowiednie oraz wykonalne z ekonomicznego i funkcjonalnego punktu widzenia, w następujący sposób:
 - do dnia 31 grudnia 2026 r. – na wszystkich nowych budynkach publicznych i niemieszkalnych o powierzchni użytkowej większej niż 250 m²;
 - na wszystkich istniejących budynkach użyteczności publicznej o powierzchni użytkowej większej niż:
 - 2 000 m² do dnia 31 grudnia 2027 r.;
 - 750 m² do dnia 31 grudnia 2028 r.;
 - 250 m² do dnia 31 grudnia 2030 r.;
 - do dnia 31 grudnia 2027 r. – w odniesieniu do istniejących budynków niemieszkalnych o powierzchni użytkowej większej niż 500 m², w przypadku gdy budynek jest poddawany poważniejszemu remontowi lub działaniom wymagającym pozwolenia administracyjnego na remont budynku, prace na dachu lub instalację systemu technicznego budynku;
 - do dnia 31 grudnia 2029 r. – na wszystkich nowych budynkach mieszkalnych; i
 - do 31 grudnia 2029 r. na wszystkich nowych zadaszonych parkingach fizycznie przylegających do budynków.
- Państwa członkowskie powinny ustanowić ramy zapewniające niezbędne działania administracyjne, techniczne i finansowe w celu wsparcia wprowadzania energii słonecznej w budynkach, w tym w połączeniu z systemami technicznymi budynku lub efektywnymi systemami ciepłowniczymi.

Paszport renowacji – art. 12 i załącznik VIII

- Przez... [24 miesiące od daty wejścia w życie niniejszej dyrektywy] państwa członkowskie powinny wprowadzić system paszportów renowacji oparty na wspólnych ramach określonych w załączniku VIII.
- Paszport renowacji zawiera (wykaz niewyczerpujący):
 - informacje o aktualnej charakterystyce energetycznej budynku;
 - informacje na temat odpowiednich wymogów krajowych, takich jak minimalne wymagania dotyczące charakterystyki energetycznej budynków, minimalne normy charakterystyki energetycznej i przepisy w danym państwie członkowskim dotyczące stopniowego wycofywania paliw kopalnych wykorzystywanych w budynkach do ogrzewania i chłodzenia, w tym daty rozpoczęcia stosowania;

- informacje o potencjalnym przyłączeniu do efektywnego systemu ciepłowniczego i chłodniczego;

Gotowość budynków do obsługi inteligentnym zarządzaniem – art. 15

- Komisja przyjmuje akty delegowane zgodnie z art. 32 w celu uzupełnienia niniejszej dyrektywy w odniesieniu do fakultatywnego wspólnego unijnego systemu oceny gotowości budynków do obsługi inteligentnym zarządzaniem.
- Do dnia 30 czerwca 2026 r. Komisja przedłoży Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdanie z testowania i wdrażania wskaźnika gotowości budynków do obsługi inteligentnego zarządzania na podstawie dostępnych wyników krajowych faz testów i innych odpowiednich projektów.
- Biorąc pod uwagę wyniki tego sprawozdania, Komisja przyjmuje do dnia 30 czerwca 2027 r. akt delegowany uzupełniający niniejszą dyrektywę, nakładając wymóg stosowania wspólnego unijnego systemu oceny gotowości budynków do obsługi inteligentnych sieci w odniesieniu do budynków niemieszkalnych o znamionowej mocy użytecznej dla systemów ogrzewania, systemów klimatyzacyjnych, systemów połączonego ogrzewania i wentylacji pomieszczeń, lub systemy łączonej klimatyzacji i wentylacji o mocy powyżej 290 kW.

Wymiana danych – art. 16

- Państwa członkowskie powinny zapewnić, aby właściciele, najemcy i zarządcy budynków mieli bezpośredni dostęp do danych dotyczących ich systemów budynku. Za ich zgodą dostęp lub dane są udostępniane stronie trzeciej, z zastrzeżeniem obowiązujących przepisów i umów.
- Do celów niniejszej dyrektywy dane dotyczące systemów budynków obejmują co najmniej wszystkie łatwo dostępne dane dotyczące charakterystyki energetycznej elementów budynku, charakterystyki energetycznej urządzeń budynku, przewidywanego okresu eksploatacji systemów ogrzewania, jeżeli są dostępne, systemów automatyki i sterowania budynków, liczników, urządzeń pomiarowych i kontrolnych oraz punktów ładowania na potrzeby elektromobilności oraz są ze sobą powiązane, jeżeli jest dostępny, do cyfrowego dziennika budowy.
- Państwa członkowskie powinny wspierać wymianę danych dotyczących odpowiednich systemów budynku.

Punkty kompleksowej obsługi w zakresie charakterystyki energetycznej budynków – art. 18

- Państwa członkowskie powinny zapewnić utworzenie i funkcjonowanie systemów pomocy technicznej, w tym za pośrednictwem kompleksowych punktów kompleksowej obsługi w zakresie charakterystyki energetycznej budynków, skierowanych do wszystkich podmiotów zaangażowanych w renowację budynków, między innymi właścicieli domów oraz podmiotów administracyjnych, finansowych i gospodarczych, takich jak MŚP, w tym mikroprzedsiębiorstwa.
- Instrumenty pomocy technicznej:
 - dostarczanie gospodarstwom domowym, MŚP, w tym mikroprzedsiębiorstwom, oraz instytucjom publicznym usprawnionych informacji na temat możliwości i rozwiązań technicznych i finansowych;
 - zapewnienie całościowego wsparcia wszystkim gospodarstwom domowym, ze szczególnym uwzględnieniem gospodarstw domowych dotkniętych ubóstwem energetycznym i budynków o najgorszej charakterystyce energetycznej;

Świadectwa charakterystyki energetycznej – art. 19, 20 i 21

- Do dnia [24 miesiące od daty wejścia w życie niniejszej dyrektywy] r. świadectwo charakterystyki energetycznej powinno określać klasę charakterystyki energetycznej budynku w skali zamkniętej, stosując jedynie litery od A do G. Litera A odpowiada budynkom bezemisyjnym, a litera G odpowiada budynkom o najgorszej charakterystyce energetycznej w krajowych zasobach budowlanych w momencie wprowadzenia skali.
- Okres ważności świadectwa charakterystyki energetycznej nie może przekraczać 10 lat.
- Świadectwo charakterystyki energetycznej powinno zawierać zalecenia dotyczące racjonalnej pod względem kosztów poprawy charakterystyki energetycznej i redukcji emisji gazów cieplarnianych z eksploatacji oraz poprawy jakości środowiska wewnętrznego budynku.
- Zalecenia obejmują ocenę, czy systemy ogrzewania, systemy wentylacji, systemy klimatyzacji i systemy ciepłej wody użytkowej można dostosować do pracy przy bardziej efektywnych ustawieniach temperatury, takich jak emiterzy niskotemperaturowe w wodnych systemach grzewczych, w tym wymaganą konstrukcję mocy wyjściowej cieplnej oraz wymagań dotyczących temperatury i przepływu.
- Zalecenia powinny obejmować ocenę pozostałego okresu eksploatacji systemu ogrzewania lub systemu klimatyzacji. W stosownych przypadkach w zaleceniach powinno się wskazywać możliwe alternatywy wymiany systemu ogrzewania lub klimatyzacji, zgodnie z celami klimatycznymi na lata 2030 i 2050, z uwzględnieniem uwarunkowań lokalnych i systemowych.

Inspekcje – art. 23 i 24

- Państwa członkowskie powinny przygotować niezbędne działania w celu ustanowienia regularnych przeglądów dostępnych części systemów ogrzewania, systemów wentylacji i systemów klimatyzacji, w tym wszelkich ich kombinacji, o znamionowej mocy użytecznej powyżej 70 kW.
- Państwa członkowskie mogą przygotować odrębne systemy kontroli systemów mieszkalnych i niemieskalnych.
- Systemy powinny być poddawane przeglądom co najmniej raz na pięć lat. Układy z generatorami o znamionowej mocy użytecznej powyżej 290 kW powinny być poddawane przeglądom co najmniej raz na trzy lata.
- Przegląd powinien obejmować ocenę generatora lub generatorów, pomp obiegowych oraz, w stosownych przypadkach, części składowych systemów wentylacji, systemów dystrybucji powietrza i wody, systemów równoważenia hydraulicznego i systemów sterowania.
- W stosownych przypadkach w ramach kontroli powinno się oceniać wykonalność działania systemu w różnych i bardziej efektywnych warunkach temperatury, np. w niskich temperaturach w przypadku wodnych systemów grzewczych, w tym poprzez zaprojektowanie mocy wyjściowej cieplnej oraz wymogów dotyczących temperatury i przepływu, przy jednoczesnym zapewnieniu bezpiecznej eksploatacji systemu.
- Inspekcja powinna obejmować, w stosownych przypadkach, podstawową ocenę wykonalności ograniczenia zużycia paliw kopalnych na miejscu, na przykład poprzez integrację energii odnawialnej, zmianę źródła energii lub wymianę lub dostosowanie istniejących systemów.
- Sprawozdanie z kontroli powinno się sporządzać po każdym przeglądzie systemu ogrzewania, systemu wentylacji lub systemu klimatyzacji. Sprawozdanie z kontroli powinno zawierać wynik przeglądu przeprowadzonego zgodnie z art. 23 i zalecenia dotyczące racjonalnej pod względem kosztów poprawy charakterystyki energetycznej kontrolowanego systemu.

Stowarzyszenie Producentów
i Importerów Urządzeń Grzewczych

Wejście w życie, transpozycja i przegląd – art. 28, 35 i 37

- Niniejsza dyrektywa wchodzi w życie dwudziestego dnia po jej opublikowaniu w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej.
- Państwa członkowskie powinny wprowadzić w życie przepisy ustawowe, wykonawcze i administracyjne niezbędne do wykonania art. 1, 2 i 3, 5–29, 32 i 35 oraz załączników I–III i V–X do dnia ... [24 miesiące od daty wejścia w życie niniejszej dyrektywy].
- Państwa członkowskie powinny wprowadzić w życie przepisy ustawowe, wykonawcze i administracyjne niezbędne do wykonania art. 17 ust. 15 do dnia 1 stycznia 2025 r. (zniesienie wsparcia finansowego dla "kotłów zasilanych paliwami kopalnymi instalowanych jako samodzielne").
- Komisja, wspomagana przez komitet, o którym mowa w art. 33, powinna dokonać przeglądu niniejszej dyrektywy do dnia 31 grudnia 2028 r. w świetle zdobytych doświadczeń i postępów poczynionych w trakcie jej stosowania oraz, w razie potrzeby, przedstawi wnioski.

Warszawa, 25.03.2024

Opracowanie: SPIUG